SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 468/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. V. K., K., zastúpeného advokátom JUDr. M. Š., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. XV/3 Spr 179/09 a jej prípisom z 1. decembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. V. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2009 doručená sťažnosť JUDr. V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

(ďalej len „generálna prokuratúra“) pri vybavovaní jeho trestného oznámenia zo 7. augusta 2009 vo veci vedenej pod sp. zn. XV/3 Spr 179/09 a jej prípisom z 1. decembra 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Dňa 07. 08. 2009 som zaslal oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa na Ministerstvo vnútra SR (Sekcia kontroly a inšpekčnej služby). Dňa 27. 08. 2009 mi bolo doručené upovedomenie z Ministerstva vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor kontroly..., že moje podanie zo dňa 07. 08. 2009 bolo z dôvodu vecnej príslušnosti dňa 20. 08. 2009 zaslané na vybavenie Generálnej prokuratúre SR (ďalej len GP SR). Dňa 28. 09. 2009 som sa informoval telefonicky na stav konania, kde mi pracovníčka trestného odboru GP SR oznámila, že uvedené konanie má pridelenú spisovú značku IV/1 Gn 616/09, t. j. vec má pridelenú prokurátor GP SR JUDr. P. G. Následne v tento deň (28. 09. 2009) som prostredníctvom podania podpísaného zaručeným elektronickým podpisom cez ústredný portál verejnej správy (elektronická podateľňa GP SR) k oznámenej spisovej značke doplnil svoje oznámenie zo dňa 07. 08. 2009. Dňa 13. 10. 2009 mi bolo doručené upovedomenie prokurátora GP SR JUDr. P. G. zo dňa 07. 10. 2009 o tom, že vec vedenú pod sp. zn.: IV/1 Gn 616/09 postúpil na priame vybavenie Krajskej prokuratúre v Žiline. Dňa 21. 10. 2009 sa so mnou telefonicky spojil prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline Mgr. M. P., ktorý mi oznámil, že uvedená vec (oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa) má inú spisovú značku a nechápe, prečo mu to bolo poslané na vybavenie. Tomuto prokurátorovi som vysvetlil, akým spôsobom som získal spisovú značku (t. j. informáciou od pracovníčky trestného odboru GP SR) a tento mi oznámil, že uvedenú vec vracia na vybavenie znova GP SR. O tejto skutočnosti som bol vyrozumený podaním zo dňa 23. 10. 2009 doručeným dňa 28. 10. 2009 pod sp. zn.: 1 Kn 140/09-10.“

Vzhľadom na to, že od postúpenia trestného oznámenia uplynuli viac ako dva mesiace, sťažovateľ sa obrátil na generálnu prokuratúru podaním označeným ako „Žiadosť o oznámenie stavu konania – žiadosť o odstránenie prieťahov v konaní“. Dňa 30. októbra 2009 bolo sťažovateľovi doručené vyrozumenie generálnej prokuratúry č. k.

IV/1 Gn 616/09-13, v ktorom reagovala na jeho podanie z 22. októbra 2009 s tým, že „vec bola postúpená na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR (z mne nepochopiteľných dôvodov je toto podanie označené spisovou značkou, ktorú som ja na svojom podaní zo dňa 22. 10. 2009 vôbec neuvádzal)“.

Keďže sťažovateľovi nebolo doručené „žiadne meritórne rozhodnutie“ o jeho trestnom oznámení postúpenom z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky generálnej prokuratúre, „04. 11. 2009... faxom zaslal na Generálnu prokuratúru SR žiadosť o sprístupnenie informácií, kde... o. i. žiadal o poskytnutie informácií, aký je stav konania o tomto trestnom oznámení, akú má spisovú značku etc, t. j. domáhal... sa poznatku o meritórnom rozhodnutí. Po márnom uplynutí zákonom stanovenej lehoty (§ 17 ods. 1 zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov)... podal odvolanie vo veci nesprístupnenia žiadaných informácií.“.

Dňa 23. novembra 2009 bola sťažovateľovi doručená «písomnosť z Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn.: VII/2 Gv 8/08-80 (?) zo dňa 13. 11. 2009, ktorou ma prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR oboznámil s nasledovným podstatným, týkajúcim sa môjho trestného oznámenia zo dňa 07. 08. 2009 (odstupované z Ministerstva vnútra SR):

Moje trestné oznámenie zo dňa 07. 08. 2009 prijala Generálna prokuratúra SR prostredníctvom Ministerstva vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, sp. zn.: SKIS-486/OK-S-2009 dňa 25. 08. 2009 a na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR bolo toto trestné oznámenie doručené dňa 07. 09. 2009 a je zapísané do dozorového spisu prokurátora VII/2 Gv 8/08-64. Tým, že sa moje trestné oznámenie malo vzťahovať na postup vyšetrovateľa vo veci, v ktorej prebiehalo súdne konanie a údajne mi malo byť oznámené Ministerstvom vnútra SR to, že nejde o trestné oznámenie, ale o žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu policajta v zmysle ustanovenia § 210 Trestného poriadku v aktuálnom znení, malo byť len vzaté na vedomie.

Ostane výroky tohto „upovedomenia“ sú irelevantné pre meritórne rozhodnutie o mojom trestnom oznámení zo dňa 07. 08. 2009...».

Dňa 30. novembra 2009 podal sťažovateľ generálnej prokuratúre podnet na preskúmanie postupu prokurátora, v ktorom okrem iného uviedol:

«Ad 1) Z Ministerstva vnútra SR mi nebolo oznámené žiadnym prípisom ani inou listinou, že by moje trestné oznámenie nebolo vlastne trestným oznámením...

Ad 2) Pokiaľ sa týka argumentácie, že ide o žiadosť o preskúmanie postupu policajta prokurátorom v zmysle ustanovenia § 210 Trestného poriadku, je potrebné uviesť

a) logický výklad tohto ustanovenia, t. j. akýkoľvek podnet by mohol byť považovaný za tento druh podnetu len a len v prípade, že policajt ešte vykonáva úkony prípravného konania a žiadam o prešetrenie jeho postupu (inak aplikácia § 210 Trestného poriadku neprichádza do úvahy),

b) za použitia argumentu výrokovej logiky „argumentum ad absurdum" je možné dospieť za použitia myšlienkového postupu prokurátora k záveru, že vyšetrovateľ PZ je trestne nezodpovednou osobou, nepodlieha osobnej pôsobnosti Trestného zákona a je vyňatý z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu (exempcia) a nech by sa dopustil akéhokoľvek konania (napr. mučenia obvineného počas výsluchu a pod.), prokurátor by trestné oznámenie o tomto konaní založil do svojho dozorového spisu k príslušnej spisovej značke a upovedomil by o tom oznamovateľa na jeho tretí, poprípade štvrtý podnet.»

Dňa 3. decembra 2009 bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie generálnej prokuratúry č. k. XV/3 Spr 179/09-3 z 25. novembra 2009, v ktorom reagovala na jeho odvolanie vo veci nesprístupnenia žiadaných informácií z 19. novembra 2009, v ktorej „odkazuje na vecnú správnosť vyrozumenia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR zo dňa 13. 11. 2009. Teda... sa opäť nedozvedel meritórne rozhodnutie vo veci... podaného trestného oznámenia.".

Napokon 9. decembra 2009 bola sťažovateľovi doručená „stručná písomnosť totožnej prokurátorky GP SR zo dňa 01. 12. 2009, sp. zn.: XV/3 Spr 179/09-4, v ktorej reaguje na... podaný podnet na preskúmanie postupu prokurátora zo dňa 30. 11. 2009, s tým, že... podnet na postup prokurátora už bol preskúmaný a vybavený jej listom zo dňa 25. 11. 2009. Znova... sa nedozvedel, čím je vyšetrovateľ Úradu boja proti korupcii Prezídia

policajného zboru SR taký výnimočný, že je vyňatý z pôsobnosti Trestného zákona, a prečo v tomto prípade neplatí zásada oficiality a zákonom stricto sensu stanovený postup v prípade, keď je podané trestné oznámenie (in concreto ust. § 196 a nasl. Trestného poriadku v aktuálnom znení).“.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným postupom generálnej prokuratúry, zakázal jej ďalej pokračovať v porušovaní jeho označeného práva a prikázal jej konať vo veci jeho trestného oznámenia zo 7. augusta 2009. Napokon sťažovateľ žiada o priznanie úhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva... v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra (napr. III. ÚS 405/08).

Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu alebo opakovaného podnetu [§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“)], pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby však nie je právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhoveli (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, III. ÚS 405/08).

Sťažovateľ vo veci trestného oznámenia zo 7. augusta 2009 a jeho doplnenia z 28. septembra 2009 vykonal tieto ďalšie úkony:

- podaním z 22. októbra 2009 žiadal generálnu prokuratúru o *„oznámenie stavu konania – žiadosť o odstránenie prieťahov v konaní“* (generálna prokuratúra listom sp. zn. IV/1 Gn 610/09 z 30. októbra 2009 sťažovateľovi oznámila, že jeho podanie bolo postúpené Úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry, pretože nemá súvis s vecou, ku ktorej bola podaná),
- podaním zo 4. novembra 2009 žiadal generálnu prokuratúru *„o sprístupnenie informácií... v zmysle ustanovenia § 14 zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám...“* týkajúcich sa jeho trestného oznámenia zo 7. augusta 2009 (generálna prokuratúra reagovala listom č. k. VII/2 Gv 8/08-80 z 13. novembra 2009 označeným ako *„poskytnutie informácie – upovedomenie“*, v ktorom odpovedala na otázky sťažovateľa),
- podaním z 19. novembra 2009 sa odvolal *„vo veci nesprístupnenia žiadaných informácií“* a žiadal, aby mu boli *„žiadané informácie... sprístupnené“* (generálna prokuratúra reagovala prípisom č. k. XV/3 Spr 179/09-3 z 25.

novembra 2009, v ktorom poukázala na vecnú správnosť vybavenia sťažovateľových podaní),

- podnetom z 30. novembra 2009 žiadal generálnu prokuratúru o preskúmanie postupu prokurátora a vykonanie opatrení smerujúcich k odstráneniu porušenia zákona, a to tak, aby o jeho trestnom oznámení zo 7. augusta 2009 bolo meritórne rozhodnuté (generálna prokuratúra reagovala prípisom č. k. XV/3 Spr 179/09-4 z 1. decembra 2009, v ktorom mu oznámila, že postup prokurátora generálnej prokuratúry bol preskúmaný a vybavený prípisom č. k. XV/3 Spr 179/09-3 z 25. novembra 2009).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť (podľa čl. 127 ods. ústavy) nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z uvedeného teda vyplýva, že každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 128/04, III. ÚS 295/2010).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných

všeobecne záväzných právnych predpisov, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že nevyužitie opakovaného podnetu v rámci sústavy orgánov prokuratúry nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzila možnosť týchto orgánov vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomáhali odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (napr. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podanie opakovaného podnetu, prípadne ďalšieho opakovaného podnetu podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a slobôd (I. ÚS 112/06, II. ÚS 94/06, III. ÚS 343/08, III. ÚS 295/2010). Ústavný súd nevidí žiaden dôvod na to, aby sa vo veci sťažovateľa odchýlil od uvedeného právneho názoru.

Ústavný súd však z obsahu sťažnosti ani jej príloh nezistil, že by sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpal všetky iné právne prostriedky (bez ohľadu na to, ako kvalifikovala generálna prokuratúra jeho odvolanie *„vo veci nesprístupnenia*

žiadaných informácií“ z 19. novembra 2009), ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje. Nebolo zistené a sťažovateľ to ani netvrdil, že by bol podal opakovaný podnet, resp. ďalší opakovaný podnet generálnej prokuratúre proti jej prípisu z 1. decembra 2009, hoci mu to zákon o prokuratúre umožňoval.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Po preskúmaní sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom, v sťažnosti neuvádza nijaké dôvody, a už vôbec nie dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal ústavný súd postupovať podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je v dôsledku nevyužitia opakovaného podnetu podaná predčasne a ako taká nie je pre nevyčerpanie tohto sťažovateľovi dostupného a účinného právneho prostriedku ochrany základných práv prípustná. Z toho dôvodu ju ústavný súd odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších ním uplatnených nárokoch (napr. zakázanie porušovania základných práv generálnou prokuratúrou a náhradu trov právneho zastúpenia), ktoré sú viazané na vyhovenie sťažnosti a vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2010